

INNSPILL til Musikkutvalgets arbeidet med en helhetlig gjennomgang av musikkfeltet

21.12.2024

Fra Vestnorsk jazzsenter, pva Norsk jazzforum, Nordnorsk jazzsenter, Midtnorsk jazzsenter, Sørnorsk jazzsenter og Østnorsk jazzsenter

Ad en landsdekkende konsertarrangørflora med ulike behov og forutsetninger, og et blikk på det regionale perspektivet

Festivaler og helårs konsertarrangører utgjør fundamentet i yrkesutførelsen for turnerende musikere. Norge har en rik og variert arrangørflora, fra store profesjonelle konsertscener via kulturhus, til mindre klubber driftet av frivillige. Noen sjangerspesifikke, andre dekker hele spekteret av uttrykk. Noen arrangerer konserter flere ganger i uken, andre 3 ganger i halvåret. For svært mange arrangører utgjør offentlig støtte basis for drift, oftest i kombinasjonen nasjonal (Kulturfondet) og lokal (kommune), noen mottar også regionale driftstilskudd (fylkeskommune). Driftsvilkårene varierer geografisk, men det kan se ut som utviklingen de senere årene har gått i en retning der de store (gjerne med fast administrasjon) har fått bedre og tryggere driftsvilkår, mens en del av de mindre frivillig drevne og sårbare klubbene sliter. Det handler nok om flere ting – økonomi, rekruttering av nye (yngre) frivillige til styrer og arrangørgrupper, konkurranse med andre fritidsaktiviteter og kulturtilbud (inkl. TV), slitasje m.m.

En lokal konsertarrangør er en sentral miljøskaper og kulturformidler i nærmiljøet, med førstehånds kunnskap om eget publikum. Lokale arrangører er gode på å tilpasse frekvens og programprofil i henhold til dette. Vi trenger vitale konsertarrangører spredt over hele landet, som kan legge til rette for fellesskap og gode opplevelser i lokalsamfunnet, og tilby turnerende musikere jobb. Ildsjelene som drifter disse klubbene trenger å vite at utsiktene til driftsstøtte fra Kulturfond og kommuner er stabile, og at søknads-/rapporteringsvilkår er overkommelige.

Vestnorsk jazzsenter har, med støtte fra Vestland fylkeskommune (KUP) i høst (2024) gjennomført en undersøkelse blant konsertarrangører i Vestland, for å få mer kunnskap om det finnes grunnlag for/ønske om et (utvidet) samarbeid mellom arrangører på tvers av sjanger og organisasjonsform: (Jazz)klubber med og uten fast administrasjon, festivaler (sjanger- og ikke sjangerspesifikke), kulturhus, kommunale kulturkontor, «kommersielle» arrangører o.a. Resultatene vil bli presentert i en rapport på nyåret, men kort kan oppsummeres: Alle var tydelige på at de ønsket å utvide og/eller etablere samarbeid, så fremt formålstjenlig (m.t.p. sjanger, profil, frekvens etc.). Det finnes allerede samarbeidsstrukturer mellom en del kulturhus, men flere av dem uttrykte at de fortsatt savnet Rikskonsertene og deres tilbud av produksjoner av høy kvalitet og med bra publikums-potensial. De fleste oppga at de ønsket å samarbeide om konsertbooking og markedsføring, noen også om felles utvikling av prosjekter og støttesøknader, og nær samtlige oppga at det

de først og fremst ønsket å oppnå gjennom et regionalt arrangørsamarbeid, var styrket fellesskap og samhørighet. Vi tar mål av oss til å utarbeide et forslag til en samarbeidsmodell for arrangører på Vestlandet, som primært vil driftes digitalt, men også med fysiske møter og samlinger. En arbeidsgruppe tar fatt på arbeidet med å se nærmere på drift, ansvar og øvrige momenter rett over nyttår. Kanskje kan dette bli en modell som også kan brukes av andre regioner. Vi er i dialog med og vil også involvere Norske Kulturarrangører (NKA) i dette arbeidet, ettersom vi har en felles interesse i å trygge og bedre rammebetingelsene for arrangørfeltet.

Situasjonen for konsertarrangører har endret seg siden pandemien i 2020. Nedstenging, forsiktig åpning med 10, 20, 100, 200 publikum og begrensede billettinntekter, i en periode godt kompensert med offentlige tilskudd som i stor grad ble brukt til musikerhonorarer. Publikum som brukte 3-4 år på å komme tilbake til konsertsalene og som ventet med å kjøpe billett til tett innpå konsertdato. Denne trenden ser heldigvis ut til å være i endring nå, og det rapporteres om mer normaliserte tilstander. Men: Mange av de mindre arrangørene med i utgangspunktet sårbar økonomi brukte opp reservene sine i årene rett etter pandemien, samtidig som de nå, primært som følge av stor konkurranse og underfinansierte støtteordninger hos Kulturdirektoratet og kommuner, opplever kutt og nulling – ofte uten forvarsel. Situasjonen for de mindre frivillige drevne klubbene ser altså ut til å ha blitt forverret, i hvert fall her vest, og flere har allerede varslet om reduksjon eller opphør av aktivitet. Dette er kritisk, og konsekvensene for publikum og musikere kan bli betydelige.

De mindre og mellomstore konsertarrangørene er sentrale brikker ikke bare lokalt, men også i et regionalt og nasjonalt perspektiv. De inngår i et større nettverk, og skaper grunnlag for regional og bærekraftig turnévirksomhet. Vi har håp om at de Regionale kulturfondene på noe vis vil kunne bidra til å trygge virksomheten, men vi vil understreke betydningen av og behovet for et tettere samspill mellom kommuner og fylkeskommuner. Målsetninger og strategier for kommuner og fylkeskommuner på kulturfeltet er ofte overlappende, og det kan være mye og hente på tettere samhandling, ikke minst økonomisk – så fremt politisk vilje.

Oppsummert:

- Mindre og mellomstore konsertarrangører er viktige miljøskapere, kulturformidlere og oppdragsgivere for musikere i lokalsamfunnene. Driftsvilkårene må sikres gjennom trygge, forutsigbare og administrativt håndterbare støtteordninger i kommunene og nasjonalt (Kulturfondene).
- Det kan være mye å hente på en sterkere samhandling mellom regionalt (fylkeskommuner) og lokalt (kommuner) nivå på kulturfeltet m.t.p. økonomi, bærekraft, effektivisering av måloppnåelse m.m. – og det bør oppfordres og legges til rette for at slik samhandling kan finne sted.

Vennlig hilsen Nina Torske, Vestnorsk jazzsenter – p.v.a. Njf og de 5 regionale jazzsentrene